

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Václava Novotného a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **P. T.**, zastoupené Mgr. Ervínem Perthenem, advokátem v Hradci Králové, Velké náměstí 135/19, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** Nad Štolou 3, Praha 7, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 5. 2004, č. j. 30 Az 295/2003 - 27,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Výše uvedeným rozsudkem zamítl Krajský soud v Hradci Králové žalobu žalobce – stěžovatelky proti rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra ČR ze dne 18. 8. 2003, č. j. OAM-12394/VL-11-P05-2001. Tímto rozhodnutím žalovaného nebyl stěžovatelce udělen v České republice azyl z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a současně bylo vysloveno, že se na ni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona.

Proti výše uvedenému rozsudku krajského soudu podala stěžovatelka včas kasační stížnost.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uplatňuje důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatelka v kasační stížnosti cituje ustanovení § 12 zákona o azylu a poukazuje na skutečnost, že její manžel byl ve svém domovském státě pronásledován právě pro uplatňování jeho politických práv a svobod. Jak z provedeného dokazování vyplynulo, manžel stěžovatelky inicioval petici, jejímž cílem bylo poskytnutí celé humanitární pomoci postiženým obětem přírodní katastrofy na Ukrajině. Petice však nebyla místním orgánem přijata a manžel žalobkyně měl naopak od doby této aktivity neustále problémy s finanční policií, nebylo mu umožněno svobodně podnikat a v bance nedostal úvěr. Stěžovatelka je přesvědčena, že právě iniciování petice je jistě uplatňováním politických práv a svobod zaručených i ústavou Ukrajiny a není pak podstatné, zda její manžel je či není členem některé politické strany. Politická práva a svobody lze totiž jistě vykonávat i mimo politickou strukturu a i občané, kteří nejsou členy politických stran nebo hnutí, mohou být aktivními v politickém životě, právě například peticí.

Stěžovatelka dále zmiňuje ustanovení § 2 odst. 5 zákona o azylu. K tomuto dodává, že jak už bylo shora uvedeno, manžel měl značné problémy s daňovou policií, která jej opakovaně nestandardním způsobem kontrolovala a dle jejího názoru právě v souvislosti s aktivitou manžela v politickém životě. Protože stěžovatelka je manželkou osoby pronásledované za uplatňování politických práv a svobod, vztahují se shora uvedené důvody i na ni, neboť jednání státu dopadá nejen na jejího manžela, ale i na celou rodinu.

S odkazem na článek 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod namítá stěžovatelka, že napadené rozhodnutí žalovaného nemá náležitosti rozhodnutí správního rozhodnutí, neboť není v souladu s ustanoveními § 46 a § 47 správního řádu podepsáno oprávněnou osobou. Z tohoto důvodu považuje stěžovatelka napadené rozhodnutí za vadné, resp. se v daném případě o správní rozhodnutí nejedná. Absenci podpisu oprávněné osoby nelze považovat za chybu v psaní, počtech či jinou zřejmou nesprávnost. Podpis oprávněné osoby, která je na rozhodnutí správně včetně funkce uvedena, nemůže nahradit podpis třetí, blíže neidentifikované osoby uvedené pod odrážkou „za správnost“. Stěžovatelka v této souvislosti upozorňuje na rozdíl mezi správním řádem a občanským soudním řádem. Uvádí, že ve správním řádu je stanoveno, že se účastníkovi doručuje rozhodnutí, nikoli jeho stejnopis. Podpis rozhodnutí je součástí rozhodnutí o udělení azylu. Na podporu svých tvrzení odkazuje na rozhodnutí PR, 7/97, s. 380 citované v občanském soudním řádu – autoři Bureš, Drápal, Mazanec - komentář str. 1044. Doručované rozhodnutí proto musí mít všechny náležitosti uvedené v ustanovení § 47 správního řádu.

Problematiku nulity napadeného rozhodnutí má řešit soud z úřední povinnosti bez ohledu na to, či byla stěžovatelkou v žalobě namítána.

Rozhodnutí, které není podepsáno oprávněnou osobou dle názoru stěžovatelky nemůže vyjadřovat vůli správního orgánu a to i tehdy, jestliže je ve správním spise založeno rozhodnutí, které oprávněnou osobou podepsáno je. Jako příměr stěžovatelka uvádí, že pokud při uzavírání občanskoprávní smlouvy akceptuje jedna ze smluvních stran podepsaný návrh smlouvy strany druhé, ale písemnou smlouvu opatřenou podpisy obou smluvních stran

si ponechá ve stole, nemůže dojít k platné akceptaci smlouvy, protože akceptace předpokládá dojití projevu vůle jedné smluvní strany straně druhé. S ohledem na dikci ustanovení § 51 správního řádu, kde je stanoveno, že se účastníkovi oznamuje rozhodnutí doručením písemného vyhotovení rozhodnutí a že den doručení rozhodnutí je dne jeho oznámení, je dle stěžovatelky zřejmé, že právě doručením rozhodnutí dochází k platnému projevu vůle správního orgánu. Projev vůle musí být učiněn ve správné formě a musí bezpodmínečně obsahovat všechny potřebné náležitosti. Nestačí, aby byl účastníkovi doručován stejnopis rozhodnutí podepsaný neidentifikovatelnou osobou.

V daném případě nemá stěžovatelka právní jistotu, zda napadené rozhodnutí vydala dle vnitřních předpisů osoba k rozhodování oprávněná nebo sekretářka či pracovnice kanceláře. Právě podpisem oprávněné osoby dochází dle názoru stěžovatelky k legalizaci rozhodnutí. Je pak věcí státu, aby zajistil podepisování rozhodnutí správních orgánů příslušnými, k tomu oprávněnými a pravomocí nadanými osobami.

Z hlediska systematického zařazení podpisu rozhodnutí jako náležitosti správního rozhodnutí do odst. 5 § 47 správního řádu, je zřejmé, že se jedná o náležitost podstatnou a povinnou.

Stěžovatelka se vzhledem k výše uvedeným skutečnostem domnívá, že žalovaný správní orgán neprojevil dostatečným způsobem svou vůli a rozhodnutí je nicotné.

S ohledem na nečitelnost podpisu uvedeném pod odrážkou „ za správnost“ nemohla stěžovatelka uplatnit své právo namítnout podjatost takové osoby v řízení před soudem. Stěžovatelka poukazuje i na další souvislosti, mj. na nebezpečí, že nečitelně podepsaná osoba by figurovala v dalším řízení jako soudce nebo tlumočník, a stěžovatelka by tak byla zbavena možnosti efektivně posoudit vhodnost podání námitky podjatosti, když z podpisu není zřejmé, o jakou osobu šlo. Stěžovatelka je přesvědčena, že není nutné, aby k naplnění obavy, tedy k tomu, že skutečně v daném případě dojde k situaci, že osoba, která podepsala rozhodnutí pod položkou „za správnost“, skutečně rozhodovala v rámci odvolacího řízení nebo řízení před soudem, nebo v jiném postavení, vůči kterému je stěžovatelka oprávněna namítnout podjatost, neboť zákon dává v takovém případě žalobkyni právo namítnout podjatost, nikoli povinnost.

Stěžovatelka je přesvědčena, že takové jednání, kdy žalovaný opakovaně nedoručuje účastníkům azylových řízení originál rozhodnutí, je zcela nepřijatelné a protiprávní a nemůže být vzorem pro zákonné jednání občanů ČR. Žalovaný se tohoto protiprávního jednání dopouští opakovaně a úmyslně i přesto, že Nejvyšší správní soud k této věci opakovaně vyslovil názor, že jde o porušení právního předpisu. Dle stěžovatelky je na místě, aby Nejvyšší správní soud a taktéž krajské soudy rušily rozhodnutí žalovaného, když jiným způsobem jej nelze přimět k tomu, aby právní předpisy dodržoval.

Stěžovatelka má za to, že napadené rozhodnutí bylo vyhotoveno osobou, která je uvedena pod odrážkou “za správnost“ nikoliv v Praze, jak je uvedeno v záhlaví. Bylo vyhotoveno v azylovém středisku a následně doručeno do Prahy, kde je svým podpisem

stvrdila osoba oprávněná. Časový odstup je dle názoru stěžovatelky v daném případě natolik malý, že nebylo v daném případě prakticky možné, aby rozhodnutí žalovaného odešlo z azylového střediska do Prahy a vráceno zpět v tak krátkém časovém úseku.

Stěžovatelka nastiňuje domnělou praxi vyhotovení a podepsání azylových rozhodnutí. Uvádí, že neměla možnost ve chvíli předání rozhodnutí nahlédnout do správního spisu a seznámit se s obsahem rozhodnutí, které by bylo podepsáno oprávněnou osobou.

Další námitka stěžovatelky směřuje do té části rozhodnutí soudu, ve kterém soud rozhodoval o náhradě nákladů řízení. Dle stěžovatelky rozhodl soudu pouze o nákladech řízení účastníků řízení ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s., ale o nákladech státu rozhodnout opomněl. Stěžovatelka se proto domnívá, že rozsudek krajského soudu je stižen závažnou procesní vadou, která ho činí nepřezkoumatelným.

Stěžovatelka konečně namítá, že se krajský soud nevypořádal se všemi žalobními body, tak jak je uplatnila v žalobě. Krajský soud se vyjádřil pouze k některým procesním námitkám. Krajský soud se měl zabývat námitkami i tehdy, pokud by byl přesvědčen, že námitky jsou pouze obecné a nelze z nich zjistit, co stěžovatelka konkrétně namítá. V takovém případě měl soud žalobkyni především vyzvat k tomu, aby žalobu doplnila, což však neučinil. I z tohoto důvodu je rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelné.

Stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení a současně žádá o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Ministerstvo vnitra české republiky ve vyjádření ke kasační stížnosti popírá oprávněnost podané kasační stížnosti a domnívá se, že jak rozhodnutí o azylu tak rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatelky učiněné ve správním řízení. Žalovaný dále uvádí, že absenci podpisu řešil Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí č. j. 2 Azs 64/2003 a zde vyslovil, že tato vada nemá vliv na zákonnost rozhodnutí.

Žalovaný shledává kasační stížnost včetně žádosti o přiznání odkladného účinku nedůvodnými a navrhuje kasační stížnost zamítnout a odkladný účinek kasační stížnosti nepřiznat.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných kasační stížností, vyšel přitom z právního stavu platného v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatelka chráněna před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží

dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Z předloženého spisového materiálu Nejvyšší správní soud zjistil, že dne 20. 12. 2001 podala stěžovatelka žádost o udělení azylu, v níž uvedla, že je ukrajinské národnosti, pravoslavného vyznání, není a nikdy nebyla členkou žádné politické strany. K důvodům své žádosti o azyl uvedla, že se ji nelíbí všeobecná situace na Ukrajině, kde vládnou komunisté. Když chtěla podnikat, všude po ní vyžadovali úplatky. Při volební kampani byli lidé pod pohrůžkou ztráty zaměstnání přesvědčováni, aby volili určité kandidáty. Dne 7. 3. 2002 byl se stěžovatelkou za účelem spolehlivého zjištění skutečného stavu věci sepsán protokol o pohovoru k žádosti o udělení azylu. Stěžovatelka do protokolu zopakovala skutečnosti uváděné v žádosti. Doplnila, že po povodních byla lidem slibována pomoc, ale finanční prostředky byly použity na volební kampaň pana K. Ten, kdo nakonec pomoc dostal, má nyní nový dům. Stěžovatelka se také pokusila nějaké finanční prostředky získat, ale byla odmítnuta s tím, aby nedělala potíže. Před volbami lidé museli podepisovat, že budou volit K., kdo odmítl, přišel o práci. Lidé, kteří podepsali, dostali olej a mouku. Stěžovatelka dále uvedla, že do ČR následovala svého manžela, který měl na Ukrajině problémy jako podnikatel. Jednalo se o úplatky a finanční prostředky za ochranu. Po příjezdu společně s manželem požádali o azyl.

Žalovaný na základě provedeného správního řízení vydal dne 10. 9. 2003 rozhodnutí, kterým nebyl stěžovatelce udělen v České republice azyl z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a současně bylo vysloveno, že se na ni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona.

Předmětné rozhodnutí napadla stěžovatelka žalobou. V ní namítala procesní pochybení ze strany žalovaného a uvedla, že má za to, že v jejím případě jsou naplněny podmínky pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu a podmínky pro existenci překážek vycestování ve smyslu ustanovení § 91 citovaného zákona. Žalovanému stěžovatelka dále vytkla, že dostatečně nezdůvodnil své rozhodnutí ohledně neudělení humanitárního azylu. Krajský soud žalobu zamítl kasační stížností napadeným rozsudkem. Namítaná procesní pochybení neshledal. V odůvodnění rozsudku uvedl, že obecná nespokojenost stěžovatelky se situací v zemi původu, problémy s opravou domu po povodni, ani potíže manžela při podnikání nepředstavují žádný ze zákonných důvodů pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu. Krajský soud naopak dospěl k závěru, že skutečnými důvody odchodu z vlasti byly důvody ekonomické a stěžovatelka se žádostí o azyl snažila legalizovat svůj pobyt na území ČR. Žalovaný dle názoru soudu nepochybil, pokud rozhodl o neudělení azylu.

Rozsudek soudu napadla stěžovatelka včas podanou kasační stížností.

Stěžovatelka namítá jednak nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předchozím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], dále vadu řízení spočívající v porušení zákona v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl soud rozhodnutí zrušit [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.] a nepřezkoumatelnost spočívající v jiné vadě řízení před soudem [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

K tvrzené nezákonnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. konstatuje Nejvyšší správní soud, že tato spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikována nesprávná právní věta, popř. je sice aplikována správná právní věta, ale tato je nesprávně vyložena. Vztah mezi skutkovým zjištěním a právním posouzením lze charakterizovat tak, že jde o aplikaci právní normy na konkrétní případ nebo situaci.

Dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit.

Podle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Azyl je výjimečný institut konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pociťuje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem. Azyl jako právní institut není (a nikdy nebyl) univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel (srov. IV. ÚS 12/04). Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv jsou natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování.

Podle ust. § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Podle ust. § 2 odst. 4 cit. zákona ve znění platném v době rozhodování správního orgánu se za pronásledování pro účely tohoto zákona považovalo ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu

posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Podle ust. § 14 zákona o azylu mohlo ministerstvo udělit azyl z humanitárních důvodů, i když v řízení o azylu nebyly zjištěny důvody podle ust. § 12 cit. zákona.

Jak vyplývá z předloženého spisového materiálu, stěžovatelka jako důvod podání žádosti o azyl uvedla, že se ji nelíbí všeobecná situace na Ukrajině, kde vládnou komunisté. Když chtěla podnikat, všude po ní vyžadovali úplatky. Při volební kampani byli lidé pod pohrůžkou ztráty zaměstnání přesvědčováni, aby volili určité kandidáty. Problémy s podnikáním měl i manžel, který taktéž v ČR žádá o azyl. Nejvyšší správní soud shodně se závěry žalovaného i soudu konstatuje, že všeobecná nespokojenost se situací na Ukrajině, problémy při podnikání stěžovatelky i jejího manžela, stejně tak napadená předvolební kampaň nepředstavují důvody, pro které lze úspěšně žádat o azyl.

Stěžovatelka poprvé v kasační stížnosti uvádí, že manžel inicioval petici, jejíž cílem bylo poskytnutí celé humanitární pomoci postiženým obětem přírodní katastrofy na Ukrajině. V důsledku této politické aktivity, kterou považuje stěžovatelka za uplatňování politických práv a svobod zaručených i ústavou Ukrajiny, měl problémy s podnikáním. Stěžovatelka se proto domnívá, že pokud je manželkou osoby pronásledované za uplatňování politických práv a svobod, shora uvedené důvody se vztahují i na ni. Tato tvrzení neuváděla stěžovatelka v průběhu správního řízení ani řízení soudního a naopak je poprvé použila až v kasační stížnosti. Ke skutečnostem, které stěžovatelka uplatnila až poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud podle ust. § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlíží. Navíc všechny uváděné skutečnosti nejsou způsobilé odůvodnit udělení azylu stěžovatelce, neboť pro posouzení žádosti o azyl je vždy rozhodující konkrétní situace žadatele. Relevantní by byly pouze v případě posouzení udělení azylu dle ustanovení § 13 zákona o azylu, tj. azylu za účelem sloučení rodiny a to pouze za předpokladu, kdy by byl manželovi stěžovatelky byl udělen azyl dle ustanovení § 12 nebo 14 citovaného zákona .

Obdobně je novou skutečností ve smyslu ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s., kterou stěžovatelka uplatnila taktéž poprvé v kasační stížnosti, i namítaná vada správního řízení spočívající v porušení ustanovení § 46 a 47 odst. 5 správního řádu, tedy v absenci podpisu oprávněné osoby na stěžovatelce doručeném stejnopisu rozhodnutí. I v tomto případě stěžovatelka mohla tuto vadu správního řízení uplatnit v řízení před krajským soudem.

Jen pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že ani v tomto případě nemá důvodu se odchýlit od své dosavadní judikatury, která v těch případech, kdy účastníku správního řízení – žadateli o azyl byl doručen stejnopis rozhodnutí bez podpisu oprávněné osoby, za situace, kdy správní spis obsahu je rozhodnutí bezvadné, které má všechny náležitosti správním řádem požadované, včetně podpisu oprávněné osoby a tudíž je zcela zřejmé, že ve věci skutečně rozhodovala tato oprávněná osoba, neshledává v této skutečnosti důvod nezákonnosti napadeného správního rozhodnutí.

V absenci podpisu na doručovaném vyhotovení rozhodnutí spatřuje stěžovatelka nicotnost tohoto rozhodnutí, kterou měl krajský soud vyslovit i bez návrhu. Dle tvrzení stěžovatelky nemůže mít takové rozhodnutí účinky správního rozhodnutí, v daném případě se o správní rozhodnutí pro jeho neúplnost nejedná.

Ani s tímto tvrzením stěžovatelky se Nejvyšší správní soud neztotožňuje. Nicotnost (neexistenci) správního aktu způsobují pouze takové vady řízení, které mají za následek,

že v daném případě již vůbec nelze o správním aktu hovořit. Nicotné může tak být rozhodnutí, k jehož vydání nebyl správní orgán vůbec věcně příslušný nebo rozhodnutí, které trpí vadami, jež je činí zjevně vnitřně rozporným nebo právně či fakticky neuskutečnitelným, anebo jinými vadami, pro něž je nelze vůbec považovat za rozhodnutí správního orgánu. Vadu spočívající v absenci podpisu oprávněné osoby ovšem nelze pokládat za natolik intenzivní, aby mohla založit přímo nicotnost tohoto rozhodnutí. Za nicotné by toto rozhodnutí mohlo být považováno například tehdy, kdyby se posléze ukázalo, že absence podpisu oprávněné osoby odráží fakt, že toto rozhodnutí bylo vydáno zcela bez jejího vědomí. Tak tomu ovšem v daném případě zjevně není. Součástí správního spisu je vyhotovení rozhodnutí, které oprávněná osoba podepsala. Není tak vůbec pochyb o tom, že rozhodnutí skutečně vydal PhDr. T. H., ředitel odboru azylové a migrační politiky, který je k tomu zmocněn příslušným vnitřním předpisem Ministerstva vnitra. Stěžovatelka se na podporu svého tvrzení dovolává rozsudku publikovaného v Právních rozhledech č. 7/1997. Argumentace tímto rozsudkem je nepřiléhavá. Jedná se o rozsudek ze dne 11. 3. 1997, sp. zn. 6 A 89/95, který se však týkal poněkud jiné situace. Vrchní soud v Praze tímto rozsudkem zrušil rozhodnutí ministra o rozkladu proto, že toto rozhodnutí nebylo podepsáno ministrem, nýbrž pod vytištěným jménem ministra bylo dále uvedeno jméno vrchního ředitele 6. sekce a připojen podpis tohoto úředníka ministerstva. Tento postup, kdy o rozkladu nerozhodl ministr jako vedoucí ústředního orgánu státní správy, ale zaměstnanec tohoto orgánu (resp. vedoucí zaměstnanec, ať již na kterémkoliv stupni řízení), byl shledán vrchním soudem v rozporu se zásadou dvojinstančnosti řízení, a proto bylo napadené rozhodnutí zrušeno.

Rovněž námitka stěžovatelky spočívající v nemožnosti uplatnit své právo namítnout podjatost osoby, která rozhodnutí vydala s ohledem na nečitelnost podpisu a dále námitka, že stěžovatelka neměla možnost ve chvíli předání rozhodnutí o neudělení azylu nahlédnout do správního spisu seznámit se s jeho obsahem, jsou skutečnostmi tvrzenými až po vydání napadeného rozhodnutí a proto k nim ve smyslu § 109 odst. 4 s. ř. s. a Nejvyšší správní nepřihlížel.

Stěžovatelka dále namítá, že rozhodnutí krajského soudu je nepřezkoumatelné, neboť se soud nezabýval všemi žalobními body (procesními námitkami), které stěžovatelka uplatnila v žalobě. Stěžovatelka se domnívá, že soud byl povinen se všemi těmito námitkami ve smyslu § 75 s. ř. s. zabývat a posoudit jejich oprávněnost, i když se jedná o žalobní body formálního a obecného charakteru. Ani s touto námitko u stěžovatelky však nelze souhlasit. Jak vyplynulo ze soudního spisu, zejména ze žaloby a napadeného rozsudku, stěžovatelka v žalobě mimo jiné namítala, že žalovaný ve správním řízení porušil § 3 odst. 3, 4, § 32 odst. 1, § 33 odst. 2, § 46, § 47 odst. 3 správního řádu, aniž by tato namítaná porušení jakkoli konkretizovala. Krajský soud pak v napadeném rozsudku uvedl, že nezjistil žádné procesní pochybení ani to, že by si žalovaný pro své rozhodnutí neopatřil dostatek potřebných důkazů. Podle krajského soudu žalovaný naopak řádně zjistil skutkový stav a shledal, že žalovaným shromážděné důkazy vyhovují požadavkům zákona o azylu. Nejvyšší správní soud má za to, že se krajský soud zabýval všemi žalobními námitkami, jak taktéž vyplývá z odůvodnění rozsudku uvedené na str. 3, kde krajský soud uvedl, že „pokud jde o tvrzené procesní důvody nezákonnosti naříkaného rozhodnutí v řízení před správním orgánem, nedošlo k žádnému porušení ustanovení o řízení a z tohoto pohledu není rozhodnutí nezákonné.“ Přesto, že je odůvodnění krajského soudu ve vztahu k namítaným procesním pochybením poměrně strohé, avšak s ohledem na přílišnou obecnost žalobních námitek nelze stěžovatelce přisvědčit v tom, že by snad stručnost krajského soudu způsobovala nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí nebo měla jakýkoli vliv na jeho zákonnost. Nejvyšší správní soud ve svých rozhodnutích již opakovaně uvedl, že žalobní body [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] musí

obsahovat jak právní, tak i skutkové důvody, pro které považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí správního orgánu za nezákonné nebo nicotné (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, č. j. 4 Azs 149/2004 - 52 nebo ze dne 22. 4. 2004, č. j. 6 Azs 22/2004 - 42). V daném případě však stěžovatelčiny námitky týkající se procesního pochybení nebyly způsobilé k podrobnějšímu přezkoumání, než jaké provedl krajský soud. S ohledem na skutečnost, že žaloba obsahovala zákonem předepsané náležitosti a byla tak projednatelná, nebyl krajský soud povinen stěžovatelku vyzývat k jejímu doplnění.

Důvodnou není ani tvrzená nepřezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu, která měla spočívat v závažné procesní vadě, když soud nerozhodl o náhradě nákladů řízení státu.

Podle § 60 odst. 4 s. ř. s. má stát proti neúspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení, které platil, není-li tento účastník osvobozen od soudních poplatků. Odhlédneme-li od skutečnosti, že o náhradě nákladů nemusí být vždy rozhodováno současně s rozhodnutím, jímž je rozhodováno ve věci samé nebo jímž se řízení končí (§ 61 odst. 1 s. ř. s.), přichází rozhodnutí o náhradě nákladů státu do úvahy jen tehdy, pokud v řízení před soudem vznikly náklady, které stát platil (§ 59 odst. 2 věta první s. ř. s.) a jen tehdy, pokud účastník, jemuž by soud tuto povinnost měl uložit (za předpokladu, že by neshledal důvody k moderaci podle § 60 odst. 7 s. ř. s.), není osvobozen od soudních poplatků. Jak z obsahu soudního spisu vyplývá, v předmětném řízení státu žádné náklady, jejichž náhrada by mohla být státu přisouzena, nevznikly. V předmětné věci proto rozhodnutí o náhradě nákladů státu nepřicházelo do úvahy. Stěžovatelka taktéž neupřesnila jaké náklady státu má případně na mysli.

Nejvyšší správní soud tedy nezjistil naplnění důvodů kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., když naopak shledal, že Krajský soud v Hradci Králové nepochybil, jestliže žalobu jako nedůvodnou zamítl. Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Protože stěžovatelka neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.). Žalovanému Ministerstvu vnitra ČR, které bylo v řízení úspěšné, náklady řízení nevznikly, respektive je neúčtovalo, a proto rozhodl soud o nákladech řízení, jak výše uvedeno.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. března 2005

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu